

vsak petek (po potrebi tudi večkrat) z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in pošiljajo uredništvu lista „Mir“ Prevalje, Koroško.

Osební pogovor od 11. do 12. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Nefrankirani dopisi se ne sprejmejo.

MIR

Glasiló koroških Slovencev

za Jugoslavijo . . . . . K 10—
za ostalo inozemstvo . . . . . 15—
za celo leto.

Naročnina naj se plačuje v naprej. Posamezna številka velja 20 h.

Za oglasila se plačuje po 20 h, med besedilom po 40 h za 1 cm² vsakokrat; minimum 24 cm². — Za poslano se plačuje po 30 h, za parte, zahvale in izjave ter za oglase med besedilom po 40 h za 1 cm². — Za male oglase se plačuje po 10 h za besedo vsakokrat; minimum 1 K.

Za izvestilo pri upravn. 1 K posebej. Vprašanjem je za odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na naslov: Upravništvo lista „Mir“, Prevalje, Koroško.

Leto XXXVIII.

Prevalje, 5. septembra 1919.

Št. 28.

Za naše študente!

Blíža se začetek šolskega leta. Prej smo pošiljali svoje sinove in hčerke v Celovec, kjer so dobivali v slovenskem „Dijaškem domu“ in v „Marijanišču“ hrano in stanovanje. Letos pa bomo poslali prvič naše sinove v slovensko gimnazijo v Velikovec ali pa na učiteljsiše. Veliko nadarjenih fantov in deklic bo obiskovalo tudi meščansko šolo v Velikovcu in Borovljah, se pripravljalo na njej za učiteljsiše, za uradništvo in predvsem za praktične domače poklice. To je velik napredek, kaj takega v „ljubi“ Avstriji nikoli ne bi bili učinili. Še ljudskih ali osnovnih šol nam niso privoščili, kaj še le srednjih in meščanskih. S katedrov se bo razlegala naša beseda, naši profesorji in učitelji bodo učili in vzgajali našo mladino v slovenskem, v našem jeziku.

To ukaželjno mladino bo treba tudi podpirati. V Velikovcu je ustanovljen „Dijaški dom“, kateremu je naš rojak dr. Hudelist dal varno zavetje v svoji hiši tik mestne cerkve. Vodil bo ta zavod g. kaplan Gril, ki se močno prizadeva za našo mladino. „Marijanišče“ v Celovcu, škofovi zavodi v Šent Vidu nad Ljubljano, so morali povisati mesečne prispevke do 2000 letnih kron, da morejo izhajati. To so posledice draginje. Tudi Dijaški dom ne bo mogel brez izdatnih podpor izhajati. Zato je pravično, da se cerkvena darila, ki se naberejo po cerkvah, obrnejo v prid temu zavodu. Tudi prispevki cerkev naj bi se tja pošiljali. A veliko bo čisto revnih študentov, katerih stariši ne bodo zmogli visokih stroškov za študij. To so večinoma jako nadarjeni dečki, ki so pred vsemi podpore potrebni. Za te se je ustanovila „Dijaška kuhinja“ v Velikovcu, in g. blagajnik Štih si prizadeva, da bi oskrbel kuhinjo z denarjem in živili. Njegovo prizadevanje ni ostalo brezuspešno. Današnji izkaz je priča. Zato pa nabirajte in nabirajte, nasititi bo treba veliko lačnih želodčkov. Med vojsko ste nabirali za razne tuje namene, sedaj nabirajte za našo mladino, za naš up in našo nado: Slovenska mladenka! Vzemí polo, idi od hiše do hiše, moleduj; poznamo naše dobre matere, naše skrbne očete, ne bodo te pregnali s praga in Ti bodo izročili prispevek, vsak kolikor zmore. Društva! Prirejajte igre in zabave v korist naših študentov! Posojilnice in hranilnice! Razpišite štipendije za naše pridne študente! In ti „stari študent“, ki si po prehojeni trnjevi poti slovenskega študenta srečno priromal do varnega zavetja, spomni se prestanih, hudih, a tudi veselih študentovskih časov, sezi globoko v žep, napiši idealno poštno nakaznico in pošlji denar v Velikovec! In ti, slovenski kmet, odrajtaj desetino v blagu slovenski domovini, naloži voz in oddaj blago v Velikovcu!

Prepolen želodec ne mara študirati, lačen pa ne more!

Kje bo boljše?

Celokupno kraljestvo SHS je moralo prevzeti osem milijard frankov državnih dolgov. Prebivalcev šteje 14 milijonov. Jugoslavija je bogata na rudninah vseh vrst. Nekateri rudniki so že v polnem obratu, drugi pa še ne. V Srbiji na planini Bera je velik bakreni rudnik, takozvani „berski rudnik“, čigar vrednost se ceni na več milijard dinarjev. V mirni dobi se je letno izvozilo čistejšega bakra za 10 milijonov frankov. V obratu je zaposlenih nad 2000 delavcev. V Senju (Srbija) se nahaja premogokop, ki sam zadostuje za vzdrževanje vsega železniškega prometa v državi. Zaposlenih je dneвно 1500 rudarjev. Nadaljni premogokopi so blizu sela Zlota (limoški okraj) in na takozvani „Vrškoj Čuki“, ki predstavljajo vrednost 5 milijard dinarjev. Dalje imamo rudnike za srebro, zlato, itd., ki sicer še niso v obratu, a se začnejo izkoriščati takoj, ko bodo dane razmere. Vrednost teh rudnin je petkrat večja nego ves dolg kraljestva SHS.

V Sloveniji, v Črni, je velik svinčeni rudnik, kojega vrednost je najmanj tolika, kakor ves dolg Jugoslavije. Bogastvo jugoslovanskih gozdov pa je naravnost ogromno. Izvoz lesa nam prinaša lepih milijonov. Naše žitnice

v Prekmurju, Banatu, Sremu, lačvi, v Moravski in Vardarski dolini so tako izdatne, da z njihovim žitom lahko krijemo vse potrebe v Jugoslaviji, Nemški Avstriji, Nemčiji in Italiji. Poleg tega imamo še sadje, vino, žganje, sladkor (2 tovarni v Srbiji, v Sremu). Vse to imamo v kraljestvu SHS, v naši Jugoslaviji.

Jugoslavija ima dohod od morja, razvoj njene industrije ima pred seboj najlepšo bodočnost; njene vodne sile za proizvodnjo električne toka bodo neizmerno olajšale in povzdignile industrijo. Jugoslavija ima plovni reki Savo in Dunav, ki celo blajšujeta in pospešujeta promet. Po naši državi tečejo železnice, ki vežejo zapadno Evropo, Pariz in London z Beogradom, Carigradom in z Azijo. Vse to posešuje razvoj jugoslovanske industrije, ki bo čez nek let tako močna, da bo važen faktor na svetovnem trg.

V Jugoslaviji bo manje drkov, življenske potrebščine bodo cenejše in prilika a zaslužek pa ogromna. V Nemški Avstriji!? Kako je tam?!

Vojne odškodnine mora plačati Nemška Avstrija 80 milijard frankov v zlatu. Preivalstva ima 6 milijonov, Vsaka žena, vsak moški, da, vako dete, tudi ono, ki je še v materinem naročju, morasamo letnih obresti plačati preko 500 kron. 10.000 kron dolga pride na osebo. Kdo bo to plačal? Delaec? Nemogoče! On živi takorekoč od danes do jutri, od dela svojih rok, samo od dnevnega zaslužka brez prmoženja. Poiskati si bo moral mesto, kjer bodo vse, posebno pa življenske potrebščine cenejše, kjer ne bo imel toliko skrbi, da preživi sebe in svojo družino. Prisiljen bo, da se izseli in več kot eden si bo poiskal kruha v Jugoslaviji. Kdo pa naj potem plača nemške dolžove? Ali veleposestniki, veliki industrijalci in drugi kapitalisti? Tudi ne! Svojo velikansko premoženje, katero so si nagromadili med vojno so si varno naložili v raznih londonskih in pariških bankah. Tudi oni si bodo premislili ostati v Nemški Avstriji in plačati milijarde državnih dolgov. S svojim denarjem bodo šli v svet v idobno in razkošno življenje. V tem življenju bodo pozabili na svojo Nemško Avstrijo in mirnim srcem prepustili skrb za njo in plačevanje onim, ki bodo morali ostati doma.

In to bodeta v prvi vrsti kmet in mali obrtnik ter trgovec, Nemškoavstrijski kmet ne poseda niti toliko rodovitne zemlje, da bi rodila njega in njegovo družino. Prisiljen je, da velik del svojih vsakdanjih potrebščin kupuje. Mali trgovec in obrtnik pa nimata toliko kapitala, da bi se mogla razviti, da bi mogla iti v svet. Zato bodo morali mali stanovi plačati vse ono, za kar so jih drugi oropali, kar so jim drugi pojedli. Prisiljeni bodo ostati doma in prevzeti ogromne dolžnosti.

Avstrija nima dovolj živil, zato bodo rekvizicije na dnevnem redu. Kmet ne bo gospodar svojih pridelkov oddajati bo moral še to malo, kar bo pridelal, državi. Nemška Avstrija nima mojja, vez uvoz in izvoz bo moral iti preko tujih držav. To pa promet otežkočuje in silno draži.

Tak je dejanski položaj. Vse to mora vsakdo premisliti, preden glasuje. Po dobrem prevdarku se mu bo lahko odločiti ali v Nemško Avstrijo ali v Jugoslavijo. Naše geslo je: Vsi v Jugoslavijo!

Veliko pomanjkanje premoga na Dunaju.

Dunaj, 29. avgusta. V sredo so imeli strokovnjaki nemško-avstrijske vlade in zastopniki mestnega sveta sejo, na kateri so razpravljali o veliki nevarnosti, ki grozi Dunaju. V par tednih bo Dunaj namreč brez vsakega premoga, tako da bo ustavljena ne samo razsvetljava, ampak tudi električna železnica in večinoma vsi obrati. Dunajski listi prinašajo o omenjeni seji obširna poročila, iz katerih je razvidno, da potrebuje Dunaj vsak teden 14.000 vagonov premoga, a dobil ga je zadnji čas samo po 5000 vagonov, zadnje dni pa je padla ta količina na 150, tako da je kriza neizogibna. Državni tajnik Eldersch je dejal v svojem poročilu: „Sedaj spoznavamo, da ne moremo stati na lastnih nogah in da smo popolnoma izročeni

na milost in nemilost sosednjim državam, t. j. Čehoslovakom, Jugoslovonom in Poljakom“. Poročalo je nadalje, da je imel lansko leto 20. avgusta Dunaj premoga še 198.283 ton, letos pa ga je imel ob istem času samo 32.815 ton, torej za 165.468 tonj manj. Župan Reumann je ob tej priliki izjavil v seji, da je 250.000 gospodinjstev brez premoga in brez vsake kurjave ter je dejal med drugim: „Prizori, ki se dogajajo pri oddajaljših, so nepopisni in komaj je mogoče misliti na to, kaj bo pozimi, ako se pridruži k mrazu tudi pomanjkanje razsvetljave“. Dunajski župan pravi sam, da je sila tako velika, da bodo morali že 1. decembra, če količak pritisne hujši mraz, zapreti vse bolnišnice, vse šole in vsa industrijska podjetja na Nižjem Avstrijskem. Dobesedno pravi župan: Vse se je poizkusilo, da bi se onemogočile grozote zime in odstranil strah pred obupom. Etična dolžnost naših dosedanjih nasprotnikov (Čehoslovakov, Jugoslovonom in drugih slovanskih narodov) je, da nas obvarujejo pred poginom in iztrgajo prepadu.“ Nadalje je sporočil župan, da bodo v okolici Dunaja podrli od sedaj naprej vse gozdove ki jih imajo, da bodo vsaj za silo vzdržali urade pozimi. Končno poročajo listi, da prete enake grozote tudi Berlinu.

Sestanek koroških dijakov v Šmihelu pri Pliberku.

1. Celokupno koroško dijaštvo, zbrano v Šmihelu pri Pliberku, navdušeno pozdravlja ujedinjenje troime-nega našega naroda, se iskreno zahvaljuje bratom na jugu za osvoboditev našega Korotana, ter jih zagotavlja, da jim hoče biti porok, da bo vstalo tudi naše najbolj teptano ljudstvo. Ni še umrla v naših srcih Gospo-sveta!

2. Protestira najostreje, da se sredstvo plebiscita izrablja enostransko in se ne da vsem Slovincem biva-jočim v zasedenem ozemlju prilika, svobodno si izvoliti svojo državno pripadnost.

3. Pozivlja in vabi vso inteligenco, došlo na Ko-roško, na skupno delovanje s koroškimi rodoljubi v tem za nas Korošce kritičnem času.

4. Obljublja svečano, da bo z vsemi svojimi močmi delalo na to, da se poživi na Koroškem slovenski živelj in misel za močno državo SHS. Po izdelanem načrtu bo delovalo posebno v pripravah za plebiscit in se v to svrho organizira v klubu koroških akademikov.

5. Obrača se na deželno vladu v Ljubljani ter jo roti, da mu priskoči na pomoč. Prav koroški dijaki naj-več trpijo vsled nepovoljnih gmotnih razmer, ker so bili doslej odvisni od Celovca in tamošnjih podpor, danes ne dobivajo podpor, danes ne dobivajo iz Celovca no-benih ustanov več, a tudi ljubljanska vlada nima nobe-nih za koroške dijake. Da se ne bi izgubljali talenti ra-di materijelnih težkoč, prosimo vladu da ustanovi za koroške dijake nekaj štipendij.

Politični pregled.

Poziv.

Časi so za koroške Slovence sedaj gotovo dovolj resni in nujna zahteva časa je podrobno delo med ljud-stvom od moža do moža, od hiše do hiše.

V tem času pričakujejo zaupniki od političnega in gospodarskega društva za koroške Slovence inicijative in mnogo navodil k notnemu postopanju in organizaciji dela. Žalibog čakajo dosedaj zaman.

Izvenkoroška inteligenca se trudi, zbuditi narodno zavest. Veliko je dobre volje, manjka pa poznanje raz-mer in starih vezi, ki dajejo organizaciji zaupanje.

Ker se v tej dobi vodstvo političnega društva ne-gane, pride glas od spodaj. Kjkoli smo razmotrivali naš položaj, povsod je bila izražena želja in zahteva po zboru zaupnikov. Ker je zadnji čas, da preneha to mrtvilo, vabim vse zaupnike in druge, ki hočejo na programu političnega in gospodarskega društva koroških

Slovence delovati v duhu ustanoviteljev, tja pridejo v sredo dne 10. septembra 1919 ob 9. uri dopoldne v Sinčovas na posvetovanje. Vabljeni predvsem odborniki društva in zastopniki Narodnega sveta za Koroško.

V. Razgoršek.

Prekmurje.

Znano je, da so hoteli Hrvati upravljati več kot južno polovico bogato Prekmurje — Lendavo in Belatince. Nam so odkazali Soboto. Belgrajska vlada je sedaj odredila, da ostane celo Prekmurje pod našo upravo in se bodo pridelili civilnem komisarju dr. Lajščicu potrebni slovenski uradniki. Za Prekmurje bo treba veliko slovenskih učiteljev. Na Štajerskem se učiteljstvo že oglašja za službovanje v tej dosedaj najbolj zanemarjeni pokrajini, kjer je vladal oholi Madžar.

Novo meje pri Radgoni.

LDU Dunaj, 2. sept. (ČTU) „Neue Fr. Presse“ poroča iz Ženeve: Pripravljenost ententnega vrhovnega sveta, dovoliti Avstrijcem do srede septembra rok za končno veljavno odločitev, se ne sme smatrati kot izraz simpatije do dr. Rennerja, pač pa trdijo Clemenceauju blizu stoječe osebe, da hoče vrhovni svet s svojim ravnanjem nuditi Avstrijcem in Jugoslovanom možnost, da se glede novo določenih mej pri Radgoni sporazumejo. Clemenceau želi baje nezadovoljstvo, ki so ga v Zagrebu in Beogradu povzročili zadnji sklepi mirovne konference, po možnosti omiliti.

Mirovna pogodba za republiko Avstrijo.

Nemška Avstrija se mora od sedaj naprej imenovati republika Avstrija. Mirovna delegacija je odklonila nemško avstrijske ugovore glede obmejnih vprašanj. Znano je bilo, da so Nemci hoteli premestiti tudi sedanjo črto med črto A in B do Drave, pa jim je izpodletelo. Sedaj pa primite vsakega nemčurja, ki bo še hujskal in pravil, da se morajo naše čete umakniti do Drave! Na Koroškem se bo vršil plebiscit ali ljudsko glasovanje. Na Štajerskem smo izgubili Radgono in levi breg reke Mure. S pomočjo Italijanov so zahtevali Nemci, naj bi se vršilo tudi v Mariboru ljudsko glasovanje. Tudi ta zahteva je odbita. Zapadna Ogrska se prizna brez ljudskega glasovanja z že znanimi mejami Avstriji. V poglavju o državljanstvu je važno, da je domovinska pravica v kaki občini merodajna za državljanstvo one države, kateri dotična občina pripada. V prilogi Italije, Čehoslovaške in Jugoslavije se priznavajo razne izjeme.

Avstrija sme imeti le najeto vojsko in mora opraviti obvezno brambno dolžnost. Izdelovati sme le lovske puške. Avstrija mora ostati neodvisna. Oddati mora živino v številu, ki je bilo že navedeno. Italija vrne predmete, ki jih je zasegla po premirju. Izraža se želja po obnovi finančnega reda v Avstriji, da bo mogla država živeti. Skušal se bo prepričati finančni polum. Ustanovi se namesto avstro-ogrske banke nov bančni zavod. Čehoslovaška in Poljska morata nuditi skozi 15 let Avstriji največje carinske ugodnosti posebno glede premoga. Tri leta ti dve državi za izvoz premoga sploh ne bosta nič plačevali. Republika Avstrija bo morala dobavljati Čehoslovaški in Poljski sirovine.

Likvidacija imetja nemško-avstrijskih državljanov, nahajajočih se na ozemlju ene izmed aliiranih in asociiranih držav ostane v veljavi. Pogodbe sklenjene med podaniki bivše monarhije ostanejo pravomočne.

Železniški material se mora smoteno in pravično likvidirati. Razdelitev blaga, ki ga bodo nadzorovala posebna ameriška razsodišča, ostane v veljavi. Dohodki donavskih ladij se bodo pod nadzorstvom Anglije, Amerike, Francije in Italije porabljali za odškodnino in obnovo. Čehoslovaška sme pošiljati svoje vlake preko nem-avstrijskega ozemlja proti jugu. Ali pripadejo tudi Drava, Sava in Tisa pod mednarodno upravo, to se bo pozneje odločilo. Če bi med interesiranimi državami nastale težkoče pri sklepanju dogovorov, bodo odločale aliirane in asociirane države in sicer tako dolgo, da bo Nemška Avstrija sprejeta v zvezo narodov.

To so glavne izpremembe, ki so se določile. Je nekaj olajšav, a dosti jih ni. Velikansko breme, ki bo težilo desetletja avstrijsko republiko, ni odloženo. Zato se nam, ki imamo priliko da volimo med avstrijsko republiko in Jugoslavijo, ne bo težko odločiti, kam hočemo pripadati. Glasovali bomo za Jugoslavijo, ki bo nudila vsem, ki hočejo delati, kruha in zaslužka.

Iz Čehoslovaške republike.

Ministrski predsednik Tušar je potoval med češke Nemce. V Weipertu je imel govor, v katerem je povdarjal, da v državi noče imeti državljanov druge in tretje vrste, ampak proste državljane brez razlike narodnosti, vsak narod ima enakopravnost, nemškemu šolstvu ne bo stavil nobenih ovir. Nemški državljani čehoslovaške republike so mu glasno pritrjevali.

Vrnitev vojnih ujetnikov.

LDU. Curih, 30. avgusta. (ČTU.) Sklep vrhovnega sveta zaveznikov, v smislu katerega naj pričnejo vse države vojne ujetnike brez odloga odpošiljati v domovino, je bil sprejet na predlog Italije in sicer zlasti na

izjavo Italije, da hoče kot prva država odposlati vse ujetnike v domovino, ne da bi počakala ratifikacijo mirovne pogodbe.

Novi boji v Rusiji.

Kakor javljajo znani inozemski časopisi, stoji Rusija zopet pred resnimi dogodki. Angleži obstreljujejo Kronstadt in nameravajo ofenzivo čez Petrograd proti Moskvi. Z druge strani pa poročajo, da je znani ruski general Brusilov, o katerem so poročali časopisi, da je bil od boljševikov ubit, prevzel vrhovno poveljstvo boljševiških čet v boju proti ukrajinskemu generalu Petljuri, ki je ravnoar izgnal boljševike iz Ukrajine. Na jugu, ob rumunski meji, se je baje Rumunom posrečilo obkoliti približno 2 boljševiških polkov, ter se združiti s Poljaki, ki se tud borijo proti boljševiškim četam.

Komunisti v Monakovem.

so se začeli zopet gibati. Razširjajo lepake, ki pozivajo k uporu in razvijajo močno propagando.

Plovba po Donavi.

LDU. Beograd, 2. septembra. Naše poslaništvo v Pragi javlja ministru za trgovino in industrijo, da se s 15. septembrom prične redna plovba med Bratislavo in Beogradom po Donavi.

LDU. Beograd, 2. septembra. Admiral Troubrigde je sporočil ravnateljstvu reške plovbe: Ker je Donava otvorena za plovbo, se morajo zagotoviti transporti vsega čehoslovaškega premoga, ki se ima izročiti Srbiji iz Bratislave. Transporti žita za Dunaj so istotako zavarovani.

Baranja.

LDU. Beograd, 2. septembra. Vseučiliški profesor dr. Ivo Cvijić je odpotoval v Baranjo, da prouči ondotne narodnostne razmere in izdela spomenico na mirovno konferenco.

LDU. Beograd, 2. septembra. Povodom najnovejših vesti, da bo Baja z okolico pripadala Madžarski, so se organizirali tamonjski Srbi, Bunjevci in Madžari v ta namen, da preprečijo to namero. Mnogobrojna deputacija, v kateri bodo zastopane vse omenjene narodnosti, bo odpotovala v Beograd, da zaprosi vlado, naj napne vse sile, da ostane cela Baranija v kraljestvu SHS.

Kdo

še ne dobi „Mir“-a pa bi ga rad bral? Poiščite jih, naročite in plačajte!

Dnevne vesti.

Naši himni „Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani“ je izdalo naši himni „Lepa naša domovina in Bože pravde“, katero je dvoglasno in spremljevanjem harmonije priredil učitelj Franjo Marolt. Cena 1 K.

Ks. Meško, župnik begunec z Marije na Zili, je imenovan za administratorja v Tinjah pri Velikovcu.

Prof. dr. Janko Koinik je premeščen iz Sarajeva zopet v Banjaluko. Kljub prizadevanju merodajnih faktorjev, da naj vlada premesti prof. Koinika nazaj v Slovenijo, bosenska vlada ni hotela temu ugoditi. V Bosni je še vedno nekoliko slovenskih profesorjev in drugih uradnikov, v Sloveniji pa nam primanjkuje domačega uradništva, ki bi zlasti v tej prehodni dobi moglo mnogo koristiti, ker pozna razmere in ljudstvo.

Klub koroških akademikov. V vseh zadevah, ki se tičejo koroškega dijaštva, naj se obrača na tajnika „Kluba kor. akad.“ p. Prevalje, Koroško.

Učiteljski svet. Naše učiteljstvo si je ustanovilo učiteljski svet. Če imamo delavske svete, kmečke svete itd., zakaj ne bi imeli tudi učiteljskih? V organizaciji je napredek. Učiteljski svet za Koroško je protestiral proti ustanovitvi učiteljčca v Velikovcu. V prvi vrsti imajo stariši pravico odločevati, kako in kje se naj vzgajajo otroci. Mi smo z Velikovcem zadovoljni, ker vemo, da je ustanovitev provizorična, dokler se ne določijo končno veljavno naše severne meje, ker bomo imeli v Velikovcu „Dijaški dom“, kateremu lahko brez skrbi zaupamo svoje sinove in ker želimo, da bi naši sinovi poučevali naš narod.

Razglas. Poštna nabiralnica na Suhi pri Libeličah se je dne 25. maja vnovič otvorila ter priklopila poštu uradu Libeličah.

Uvedenje selske službe Z dnem 1. septembra t. l. se uvede pri kr. poštnem uradu v Dobri vasi dostavljanje poštnih pošiljatev po selskem pismonoši v sledeče vasi: Bukovje, Lovanke, Skorjance, Kokiče, Belovče, Homec, Dobrova, Goselnave, Gornji in Doljni Podgrad, Mokrije, Pudob, Pirovc, Zablati in Dvor. Dostavljanje se bo vršilo po trikrat na teden.

Uvedenje selske službe. S dnem 1. septembrom 1919 se uvede pri kr. poštnem uradu v Sinčivasi dostavljanje poštnih pošiljatev po selskem pismonoši v sledeče vasi: Jezernico, Voglje, Sv. Lovrenc, Peračija,

Markovce, Vodni dol. Dostavljanje se bo vršilo vsak dan razen nedelje.

Za dijaško kuhinjo v Velikovcu so darovali: Narodna čitalnica v Velikovcu 500 K. Krajevni odbor v Grebinju 200 K. G. Peter Ručigaj 10. dinarjev. G. Valentin Zablčan, poštar 10 K. Vsem darovalcem Bog plačaj. Nadaljne darove, tudi v živilih, sprejema J. Štih, t. č. blagajnik, Velikovec.

Prva slov. šolska veselica v Grebinju. Naši mali so priredili v nedeljo, dne 24. avgusta šolsko veselico. Prvič so nastopili otroci v Grebinju s svojimi slov. deklamacijami, igricami in petjem! Z navdušenim veseljem so se poprijeli dela in pokazali s tem, da jim je ljuba slov. govornica. K veselici je prišlo tudi mnogo starišev, ki so z zadovoljstvom in začudenjem zrl na svojo deco, ki se je v primeroma tako kratkem času tako prelevila. Kako bi se tudi ne, saj je to njih domači jezik, kateremu je le bila do sedaj zaprta pot v šolo. Minil je oni nesrečni čas in tudi otrok to dobro občuti ter se raduje. Veselica je na otroke in stariše jako dobro vplivala. — Tem potom se tudi vsem sotrudnikom in onim, ki so preplačali vstopnino najtopleje zahvaljujemo.

Igra! Koroški dijaki priredijo dne 7. septembra igro „Veriga“ v Pliberku v narodni šoli. Pričetek ob 3. uri popoldne. Dan navrh, dne 8. sept. ob 4. uri popoldne na Prevaljah pri Ahacu. Čisti dobiček gre za Dijaški Dom v Velikovcu.

V Kneži se je vršil lep shod. Govorila sta poročnik Bergoč in župnik Benetek.

Krajevni odbor narodnega sveta v Vetrinju pri Celovcu naznanja, da se narodni shod v Vetrinju, ki je bil določen za 7. septembra, preloži za 14 dni.

Tabor na Suhi. Na Suhi pri Libeličah se je vršil dne 31. avgusta velik tabor za Slovence, ki prebivajo ob Dravi med Pliberkom in Dravogradom. Sodelovala je Glasbena Matica iz Maribora. Govorili so: odvetnik Dr. Ferdo Müller, odvetnik Dr. Rudolf Ravnik ter učitelj Doboršek. Ljudstvo je vstrajalo do 2 ure popoldne. Po premoru pa je zahtevalo, naj nastopijo zopet pevci in govorniki. Pazno je sledilo izvajanjem govornikov. Shod je obrodil krasen uspeh, ki se bo pokazal gotovo tudi pri ljudskem glasovanju.

Delavski shod na Uršulski gori. Minulo nedeljo 31. avgusta je zborovala Jugoslovanska Strokovna Zveza na Uršulski gori. Iz Koroške in Štajerske je prihitelo delavstvo. Udeležile so se shoda skupine koroškega okrožja Prevalje, Guštanj, Možica, Črna in iz Štajerske Velenje, Šoštanj, Slovenji-gradec, Paka in Dolič. Na shodu se je obravnavalo o bistvu in pomenu Jugoslovanske Strokovne Zveze, njeno delo, njeni uspehi, v čem tiči nadaljnja moč. — Ko se je okrog poldne razgrnila megla je ležala pred teboj prelepa pokrajina. Zrl si skoraj vso Štajersko. V daljavi se je videlo Gelje, na koroški strani pa si zrl krasne terase nad Mežiško in Labodsko dolino. Ravno tedaj je hitelo delavstvo raz go-ro s svojimi sklepi in načrti.

Velik ženski shod

za zemlje velikovškega okraja severno Drave se vrši dne 8. septembra 1919 ob 2. uri popoldne na vrtu narodne šole v Šent Rupertu pri Velikovcu. Med drugimi govornicami in govorniki govori tudi ravnateljica deklishe meščanske šole v Mariboru, gospodične Stupca. K obilni udeležbi vabi „Narodni svet za Koroško.“

Državna posredovalnica za delo, podružnica za Maribor in okolico Stolna ulica 4 je raztegnila svoj delokrog na vso slovensko Koroško. Ona posreduje brezplačno vsako delo, ozir. službo in je toraj le v korist vsakega delodajalca in delojemalca, če se te občekoristne naprave pridno poslužuje. Vsi dopisi na ta urad so poštnine prosti, ako nosijo na ovitku opombo „na uradni poziv poštnine prosto“.

V Pustriči se je vršil 24. shod. Govoril je med drugimi vojni kurat g. Lendovšek.

Konji za Nemško Avstrijo. Na cesti Črna — Šmihel — Velikovec že dolgo ni bilo tako živahnega prometa po dnevi in predvsem po noči, ko prebrisani trgovski špekulantje spravljajo dan na dan živino, predvsem konje v Nemško Avstrijo. Čudimo se, da je okrajno glavarstvo v tem oziru tako popustljivo. Kličko gospodarskih vrednot nam gre za ničvreden nemški denar v zgubo! Ne privoščimo vendar silim Celovčanom, da s nasitijo ob naših konjih. Če drugače ni mogoče tem vtihotapljenju biti kos, zakaj bi ne zastražili celo Dravo

Naše trafikke. Kdaj se bo napravil red po naših trafikah? Nikjer se ne dela tako po polževo! Zahtevam da se napravi pred glasovanjem po trafikah na Koroški red, kajti vsakemu je znano, da je dajala rajna Avstrija koncesije za prodajo tobaka le najbolj zanesljivim germanizatorjem. Po trafikah se še vedno na vse mogoče načine agitira proti nam. — In tobak ima vpliv..

Gostilne, v katerih se ne bo hujskalo proti naši državi, je okrajno glavarstvo v Velikovcu zopet odprlo. **Kuga** na telesu naše mlade države so prekulpi ki so se med vojsko odvadili delu in živijo udobno življenje brez znoja in napa. Na Hrvatskem se je bolj razpasilo židovstvo in silii tudi k nam. Tem izkor iš

valcem, ki žive od dobre vere našega ljudstva, mora veljati v prvi vrsti naš boj. Za to je treba tesne organizacije v vsaki občini, v vsakem okraju, v vsaki pokrajini. Ustanovi se naj bojna liga proti oduševanju, ki ga moramo tudi na Koroškem v kali zatreti. V boj proti prekupuhom s solidno organizacijo in solidno trgovino! Časi ko smo priporočali trgovca, ker je bil Slovenec, so minuli. Narodna firma brez solidnosti ne sme in ne more nikoli biti priporočila vredna. Poštenje velja!

Židi na Ogrskem. Leta 1857 je bilo na Ogrskem 407.798 židov, leta 1898 so jih pa našteji že čez 700.000. Pred vojsko je bilo od 17 milijonov ogrskih državljanov precej nad 1 milijon židov. V Budimpešti je bilo pred dobrim polstoletjem 20.000 židov, danes jih je tam čez 160.000. Vsa trgovina, obrt, vse banke so v židovih rokah. Izmed velikih budimpeštanskih mlinov, ki so nam pred vojsko dobavljali ogrsko moko, je samo en krščanski. Največ židovske zalege pa je med Slovaki. Koliko je pohlevno slovaško ljudstvo prestalo pred židovskimi krvosesi! Vsako leto so se izseljevale cele trume ubožanih Slovkov iz rojstnega kraja v tujino, posebno v Ameriko.

Falzikati 2kronskih bankovcev. V zadnjem času se pojavljajo čim pogosteje novi 2kronski bankovci. Ti bankovci utegnejo biti ogrskega izvora, so pa le falzikati. Ker jih samoobsebi umevno ni mogoče priznati kot plačilno sredstvo, opozarja se občinstvo, da jih ne sprejema. Falzikate je spoznati deloma iz številnih serij. Pri pravih bankovcih niso tisočice številke višje kakor 1, pri ponarejenih so tisočice nižje in višje, n. pr. 0021, 7392 itd. Pri pravih bankovcih so emblemi kakor avstrijski orel v nemškem tekstu, ogrska krona in črke O M B v ogrskem tekstu jasni, precizni in temnosivi, do čim so na falzikatih jako blede in nejasni. Pri nekaterih manjka valovita mreža na nemški strani. Posebno slabo so izdelani na falzikatih ženski obrazi. Rdeče barvilo je v obče jako živo in papir mnogo bolj bel kakor pri pravih bankovcih.

Bogata nevesta. „Pravijo bogata bo, pojmo le klicat jo“ poje slovenska pesem. Tudi Jugoslavija je bogata. Strokovnjaki so vzračunali, da so gozdovi v celi Jugoslaviji vredni 1 milijardo 300 milijonov dinarjev. Živine je pa imela Jugoslavija pred vojsko toliko, da je prodala drugim državam 1½ miliona konj, 5½ miliona goveje živine, skoro 5 milijonov (4.850.000) svinj, 9¼ milijona (9.780.000) ovc, 2½ miliona (2.450.000) koz. Celo danes je živinoreja kljub vsem izgubam v vojski v Jugoslaviji mnogo na boljšem nego na Češkem, kjer je na primer pomankanje svinj tako veliko, da jih bodo morali kupiti pri sosednjih državah. (V Jugoslaviji.) „Pravijo, bogata bo, pojmo le klicat jo, ko glasovanje bo, našo Jugoslavijo.“

Iz cone B.

S tim Nemci plačujemo. Iz Ziljske doline smo zvedli, da so tam Lahji že začeli sekati ziljske gozdove. S slovenskim lesom hočejo torej Nemci plačati Italijo, ker je pomagala ustaviti Jugoslovane na zmagoslavnem pohodu na Koroškem. To čaka tudi Vas, če bi prišli pod Nemško Avstrijo. Z vašim žitom, vašo živino, vašim denarjem bi Nemci plačevali vojno odškodnino. Le pustite plačevati Nemce z denarjem, z žitom, z živino vojno odškodnino, vi pa glasujte za Jugoslavijo!

Dopisi.

Velikovec. Notar J. Kolšek iz Ribnice začne tukaj uradovati namesto notarja Rabitscha. Mestna hranilnica posluje deloma v Velikovcu, deloma v Brežah, kjer stanujeta Gratzhofer in Pinteritsch. Dvema gospodoma služiti je nemogoče. Zato je naša vlada imenovala notarja Kolšeka za nadzornika mestne hranilnice.

Slovenji Gradec. V Slovenjemgradu je sekvester Schullerjevih posestev g. Stanko Košič, dal v najem takozvani Schullerjev hotel „Sandwirt“ znanemu g. Andr. Oset, ki je bil na Koroškem v Tolstem vrhu ob priliki ko so Nemci zasedli Koroško popolnoma oplenjen in uničen. V hotelu, ki se bo posledaj imenoval „Hotel Beograd“ je tudi kavarna. Na razpolago so tudi sobe za tujce in vozniki. Vsem bližnjim in daljnim Slovincem ter potnikom novourejeno podjetje priporočamo. Gosp. Oset bo imel v hotelu tudi veletrgovino z vinom ter bode imel vsak čas na razpolago najboljša nova bela in stara vina, ter pristna črna dalmatinska vina na drobno in na debelo.

zelinje pri Tušnjah. Dne 24. t. m. se je vršil pred cerkvijo pod lipo lepo obiskan shod. Odvetnik dr. Kandare iz Velikovca je govoril o gospodarskem položaju v Jugoslaviji in Nemški Avstriji. Profesor dr. Fr. Kotnik iz Velikovca je naslikal stanje agrarne reforme v naši državi in pozival, naj kmetje sodelujejo pri agrarni reformi. Govorila sta še strokovni učitelj J. Magul iz Velikovca in župnik Iv. Dolinar iz Šmarjete. Ljudstvo je z zanimanjem poslušalo govoru, ki so ga prepričali, da ne kaže na noben način glasovati za spufano Nemško Avstrijo. Enoglasno so se sprejele resolucije. Prva izjavlja

da hočejo zborovalci pod Jugoslavijo. V drugi protestirajo, da morajo še le glasovati. Kar velja za nas, naj velja tudi za Goričanec in Primorce. V tretji protestirajo, da je mirovna konferenca odrgala Zilsko in Kanalsko dolino ter beljaško okolico in dala te lepe slov. kraje Nemški Avstriji in Italiji ter da so naše čete morale Celovec izprazniti. V četrti protestirajo proti nakanam nemške avstrijske delegacije v Parizu, ki se peha in trudi da bi bila demarkacijska črta Drava. Nad Dravo biva v coni A 35.000 Slovincem in le 3000 Nemcem.

Železna Kapla. (Kaj je z brzojavom?) Ko so nemški Volkswehrovci zapustili naš trg, so pokvarili in odnesli seboj tudi brzojavne aparate s pošte. Preteklo je od tega časa že več kakor dva meseca in naš brzojav še vedno ne deluje. Vzrok temu more biti ali v pomanjkanju brzojavnega materiala ali pa v dejstvu, da se poklicani faktorji zato premalo brigajo. Prvo ne more biti, ker so Nemci tudi z drugih pošt odnesli brzojavne aparate, pa vendar brzojav na dotičnih postajah zopet redno deluje, ker se je poštno osebje gotovo pravočasno in energično zavzelo za korist in potrebo ljudstva. Pri nas se nahajajo razni uradi (sodnija, davkarija, dva občinska urada, šola, orož. postaja i. dr.), ki vsi pogrešajo brzojavni promet. Pa tudi mi davkoplachevalci imamo pravico zahtevati, da se brzojavni promet čim preje vzpostavi, oziroma, da se takoj na vratih pošte nabije razglas, zakaj brzojava še danes nimamo.

Smihel pri Pliberku. Preteklo nedeljo so vprizorili koroški dijaki tukaj Finžgarjevo „Verigo“. Dvorana je bila natlačeno polna. Pozdravil je phil. Sušnik in se zahvalil Šmihelčanom za gostoljubje. Nato je govoril iur. Urbanc. Igra sama je uspela jako dobro. Igra se na splošno zahtevo dne 7. septembra v Pliberku, dne 8. septembra pa na Prevaljah ponovi.

Sv. križ nad Črnečami. Čudodelna podoba višarske Mater božje se prenese iz Maribora semkaj v petek dne 12. septembra o Marijinem Imenu. Ta dan ob 8. uri zjutraj gre s kolodvora v Draubergu slovesna procesija s sveto podobo k Sv. križu. Tam se prične slavoslovna tridnevna v čast višarski Materi božji, da nam ona od svojega križanega sina izprosi ugodno rešitev sedanjih težkih razmer. V nedeljo, dne 14. sept. je pri Sv. križu običajni veliki romarski shod. Vse tri dni bodo predpoldnem slovesne službe božje s pridigami, istotako v soboto zvečer. Romarji slovenski, ki ste ravno odtod tako radi romali na zdaj razrušene in nam odtujene Sv. Višarje. Vas iskreno vabimo k obilni udeležbi, da s skupnimi prošnjami priporočimo naši nebeški Materi, da nas povede k svojemu božjemu sinu in nam pomore zdaj tu, enkrat pa v večnosti!

Reberca, Tukajšnja tovarna za celulozo zelo pridno deluje. Delavcev imamo kakih 250, vsak dan se porabi za izdelovanje celuloze približno 80—90 kub. metrov lesa. Stavi se nova zgradba za stanovanje delavcev, postavil se bo tudi še nov tir, da se vlaku pri manevriranju radi pomanjkanja prostora ne bo treba toliko zadržati.

Podgorje. Dne 24. avgusta je priredil narodni svet za Št. Jakob in okolico tudi v Podgorjah zborovanje. Govorila sta dr. Wieser in č. g. župnik Arnuš. Ta kraj je bil že od nekdanj znan kot narodno zaspan in neprobujen, in bati se je bilo, da ne bo kdove kakšne udeležbe. A prišlo je mnogo Šentjakobčanov, pa tudi domačini so se shoda udeležili, da bi bila udeležba še mnogo večja, če bi bili tisti, ki jim je dolžnost, ljudstvu shod naznaniti, sami prišli na shod. A storili niso ne enega, ne drugega. Tem večja čast gre tistim Podgorjancem, ki so prišli na zborovanje brez vsake agitacije.

Djekše. (Vojaška posadka). Leta 1805 je bila na Djekšah vojaška posadka, en bataljon graničarjev iz Banata. Bataljonski poveljnik je bil major Rebrovič. Bilo je to povodom francoske vojske. Od tedaj je preteklo 114 let. Ves ta čas na Djekšah ni bilo vojaščine. Dne 6. junija t. l. pa je prišla 3. četa slov. planinskega polka, ki je 13. avgusta odšla, da pride na njeno mesto 7. četa. Poveljnik prve posadke po 114 letih je bil g. kapetan Ivan Fink, katerega vojaške vrline se hvalijo. Disciplinarnost je bila vzorna. S spoštljivo hvaležnostjo smo pozdravljali častnike. Moštvo se je pohvalno obnašalo. Ko smo si medsebojno zaupanje pridobili, nam je posadka postala tako domača, da smo se težko od nje poslovili.

Borovlje Podljubelj. Po petih težkih, skrbi in trpljenja polnih letih smo v nedeljo dne 24. avgusta zopet preživeli v „Delavskem domu“ v Podljubelju prijetno prvo popoldne. Vprizorila se je igra „V Ljubljano jo dajmo“. Dvorana je bila premajhna, toliko je bilo ljudi. Pred igro je bil kratek govor. Govornik nam je pokazal, kakšna usoda čaka kmeta in delavca v Nemški Avstriji. Vprašali smo se: ali bomo šli sami v svojo lastno pogubo, v lakoto in smrt? Pa smo sklenili, da ne. Raje Judoslavija in z njo svoboda, živež, napredek in življenje kakor pa Nemška Avstrija in z njo lakota in smrt. — V veselje je padla samo ena grenka kaplja, da je naša okolica še vedno tako zabita, da ne spozna svoje lastne koristi. — Slišimo, da se naši igralci pripravljajo zopet za novo igro in sicer za „Moč uniforme“. Tudi takrat bomo prišli vsi, ki se radi malo nasmejimo in ljubimo pošteno zabavo, če bi nam tudi zopet grozili, da nas opljuvajo.

V Sent Petru na Vašajah se je vršil dne 31. avgusta po sv. maši naroden shod. Govorili so občinski tajnik iz Velikovca g. Valentin Jug, domači župnik Rosman in nadočitelj Bežjak. Shod je bil dobro obiskan.

V Sent Jurju na Vinogradih se je vršil 31. avgusta kmetski shod. Ustanovila se je podružnica Kmetijske družbe za Slovenijo. Govorila sta vodja meščanske šole v Velikovcu Janko Pilgram ter vodja kmetijske šole na Hoprijanu pri Velikovcu g. Šega.

Djekše. Da Djekšarji še nismo zadnji v „kolendru“ smo pokazali dne 31. avgusta, ko se je vršil po božji službi jako lepo obiskan gospodarski shod, ki ga je otvoril domači g. župnik Anton Benetek. Prof. dr. Franc Kotnik je poljudno razložil gospodarske razmere v Nemški Avstriji in Jugoslaviji ter raztolmačil poročilo nemško-avstrijskega poslanca dr. Angererja, ki ga je ta podal na zaupnem sestanku nemških demokratov v Celovcu in ki so ga objavile celovške „Freie Stimmen“ z dne 14. in 15. avgusta. Govoril je o gospodarsko političnih vprašanjih naše severne državne meje, kajti Djekše leže ob demarkacijski črti, del župnije pa v coni B. Kmet Vrhovnik vozi v Nem. Avstriji žito na skedenj, mlati ga pa v Jugoslaviji. Poljudno je govoril tudi urednik „Korošca“, g. strokovni učitelj J. Magerl. Po popoldanski službi božji je posadka na Djekšah, fantje ljublj. plan. potka, priredila Djekšarjem prijetno zabavo. Fantje so pri ljudstvu na Djekšah jako priljubljeni. Istotako njih poveljnik g. nadporočnik Bergoč, ki pozna izborna naša Djekšarje, mi pa njega. Hvala vrlim planinskim strelcem, ki so z mlaji okrasili prostore pred cerkvijo, kjer se je vršil shod, in pri procesiji lepo potrkavali v zvoniku z zvonovi, ki jih je nam Avstrija še pustila! Da se Djekšarji zanimamo tudi za gospodarski napredek, smo pokazali s tem, da se nas je že nad 40 vpisalo v podružnico kmetijske družbe za Slovenijo. Odbor si v kratkem izvolimo. (Op. uredništva: Kmet Vrhovnik naj tako veje žito, da bodo letele pleve v Nemško Avstrijo zrno pa v Jugoslavijo!)

Ruda. Dvakrat zaporedoma nas je letos toča obiskala. Prvokrat 22. avgusta popoldan, in je pobila na Dobravi, Krasnici in Dolinjevasi vso ajdo, oves, kar ga še ni bilo požetega in tudi koruzo močno oklestila; drugokrat je prišla v nedeljo 24. avgusta in zgornji del fare pobila, namreč: v Šmatiji, Lipi, Št. Kolmanu, na Haberbergu in Gruči. Dobro je še, da smo ozimno žito, rž, jarico, pšenico, srečno domu spravili, drugače bi ne imeli kaj jesti. Repica je nam še tudi ostala. Bčele sedaj tudi žalujejo po dobri paši, ker jim je toča ajdo pobila, sedaj bo med in vozek še dražji.

Prevalje. Pred kratkim je kupil g. Alojzij Rozman znano zavedeno urodnjak, hišo gosp. H. Filipovskega, kjer namerava otvoriti gostilno. Z veseljem pozdravljamo mi Slovenci to podjetje, ker uverjeni smo, da bodo našli pod to gostoljubno streho varno zavetje bodoča čitalnica in druga narodna društva, ki se bodo morala začeti snovati v korist in napredek narodne zavesti. Ker je ta hiša zelo prostorna, poskrbljeno bo seveda za prenočišča in prepričani smo, da se bo g. Rozman potrudil, postreči svojim gostom z okusnimi jedili in pristno kapljico rujnega vinca, seveda po zmernih cenah. Ker so Prevalje že same ob sebi že zelo velike in vrh tega še središče cele Mežiške doline, sedaj pa glavno mesto koroškega dela Jugoslavije, je taka velika, moderno narodna gostilna popolnoma umestna.

Zg. Libuče pri Pliberku. (Shod). Lepo žeganje smo imeli v nedeljo, dne 24. avgusta. Po cerkvenem opravilu je bil pred cerkvijo shod, ki je jako dobro uspel. Upajmo, da bodo na dan glasovanja šli vsi tisti, za nas voliti, ki so dozdaj imeli razne od Nemcev jim vcepljeni predsodke proti naši državi! Saj so slišali, kaj jim nudi sedaj in v prihodnosti Jugoslavija in kaj premagana Nemška Avstrija. Slovenci in Slovenke! Ali hočete v prihodnosti prebivati v razdrapani, polpodrti bajti Nemške Avstrije, iz katere gleda revščina in glad — ali pa v lepi, bogati in udobni hiši Jugoslavije, katero smo si postavili? Kdor ima le malo možganov, temu na dan glasovanja ne bo težko izbirati.

Gospodarske novice.

Pozor čebelarji! Osrednjo čebelarsko društvo v Ljubljani priredi v narodni šoli v Pliberku dvodnevni čebelarski tečaj in sicer 7. in 8. septembra. Predavala bode gospoda Okorn in Bukovec. 7. sept. bo tudi občni zbor oziroma ustanovitev zveze podružnic za vzhodni del Koroške, toraj za velikovski okraj. Čebelarji, udeležite se vsi tega tečaja, ki je za nas velike važnosti. Podružnice naj pošljejo svoje zastopnike, da se naša organizacija spopolni in uredi. Čebelarska podružnica za Pliberk in okolico: P. Močnik, načelnik. Prosim objave!

Gospodinjka šola v Šmihelu pri Novem mestu prične novo šolsko leto z 15. oktobrom t. l. Šola je šestmesečna ter traja do 15. aprila 1920. V šolo se letos sprejemajo samo vnanje gojenke, ki stanujejo v bližnji okolici in morajo same skrbeti za potrebno hrano.

Slovenska kmetijska družba. Dne 27. majnika 1919 je imela slov. kmetijska družba sejo, na kateri je poročal tajnik o stanju članov. Družba ima na Kranjskem 150

podružnic (pri tem ni vpoštevanih 38 podružnic s približno 8000 člani v od Italjanov zasadenem ozemlju.) Na Štajerskem je 85 podružnic, na Koroškem 8. Vseh članov šteje družba z onimi vred v zasadenem ozemlju 30000. Na Koroškem so podružnice v kolikor je nam znano v Pliberku, Prevaljah, Mežici, Črni, Javorju, Koprivni in Guštanju. Snuje se podružnica v Kotljah in enaka za Sv. Danijel in Strojno. Torej bode najbolj industrijski del Jugoslovanskega Korotana agrarno najprej organiziran. Od delavcev se učijo kmetje ceniti pomen organizacije. Danes ni ročno delo vse, ampak pri teh prometnih sredstvih in na svetovnem trgurase pomen dela z glavo tudi za kmeta in čas bode brez usmiljenja uničil vsakega kmeta, kateri se ne bode po tem ravnal. V isti seji so tudi pravila v toliko izpremenili, da se v glavni odbor vodi namesto 12 odbornikov 18. Predsednik in dva podpredsednika ostaneta kot sedaj. Sklenilo se je, da primerno sedanemu stanju udov družbe odpade od teh na Kranjsko predsednik in drugi podpredsednik ter 10 odbornikov, na Štajersko prvi podpredsednik in 7 odbornikov, na Koroško pa en odbornik. Z ozirom na prometne težkoče se je za letoš določilo, da imajo Štajerci v Mariboru svoj občni zbor, za ostalo Slovenijo je pa v Ljubljani. Vzrok, ker nihče ne zastopa pri sejah Koroške, akoravna sta bila dva Korošca koptirana; pa k sejam njiju ni. Doseči moramo tudi mi svoj občni zbor na Koroškem in sicer za to leto na Prevaljah, ker je Mežiška dolina zastopana s petimi od osmerih. V ostalem delu Koroške pa je nujna potreba, da se kmetje prej kot slej organizirajo in tako dosežejo za bodočnost ugodnejše zastopstvo v glavnem odboru in trdna kmečka strokovna organizacija omogoči napredek našega kmetijstva. Kjer se zbere 20 kmetov v eni fari, si lahko osnujejo svojo podružnico in izvolijo svoj odbor. Letna članarina za glavno družbo znaša 6 kron za podružnične namene pa pobirajo večinoma po 4 krone. Nekateri pa tudi od zemljiškega davka 1% ali 2%. Op. uredništva. Kakor izvemo, se snujejo tudi v velikovškem okraju podružnice kmetijske družbe.

Kmetijska šola na Hoprijanu pri Velikovecu prične šolsko leto z mesecem novembrom. Prosimo, da vlada tudi za sinove koroških kmetov, ki ne zmorejo plačil za šolanje, ustanovi nekaj prostih mest.

Furnir za mizarje. Mizarji kateri imajo hlode pripravljene za rezanje furnirja naj to javijo uradu za pospeševanje obrti v Ljubljani, ki je v dogovoru s „Slavonija, društvo na dionice za industrijo drva v Brodu“, da prevzame rezanje furnirja za ceno 20 vinarjev za kvadratni črevelj. K tem stroškom pridejo še stroški za doin odvoz, ki znašajo za prevoz 1 vagona Ljubljana—Brod in nazaj K 1.854.—. Rezanje furnirja se izplača le, ako se odpošlje celi vagon (10 m³) lesa, katera množina odgovarja ca 100.000 kvadratnim čevljem furnirja.

Gorilni špirit. Urad za pospeševanje obrti razpolaga z večjo množino finega (rektificiranega) in gorivnega špirta. Obrtniki naj se obrnejo na navedeni urad, Ljubljana, Dunajska cesta št. 22, da prigrasijo svoje potrebščine.

Gips (stukatur). Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani ima na zalogi en vagon gipsa, katerega razpečava po K 70.— za 100 kg od skladišča v Ljubljani. Interesenti naj prigrasijo svoje potrebščine na navedeni urad, Ljubljana, Dunajska cesta št. 22.

10 vagonov cukra. je došlo v Sinčvas. Prodajal se bo prebivalstvu velikovškega okraja.

Tobaka primanjkuje na Djekšah. G. Potočnik pošljite ga nam dovolj! Trafika na Djekšah pa se naj požuri! Več kadilcev.

Gospodarsko zadrugo v Sinčvasi je vzela za dobo enega leta v najem Gospodarska zveza v Ljubljani. Kupovala bo blago, tudi žito, in bo prodajala blago, ki smo ga prej v Celovcu kupovali. Zadrugno poslopje, ki je bilo razdrto od sovražne granate, že popravljajo. Gospodarska zveza naj skoraj prične z obratom, žito je zrelo in deloma omlačeno, kmetje bi ga radi prodali!

Leča. Nekaj posebnega, kar menda ne raste po celi Sloveniji je leča, ki jo prideluje velikovška in pliberška okolica. Zato smo prepričani, da jo bomo lahko spravili v denar.

Letina v Rumuniji. Po poročilih francoskih listov bo letina v Rumuniji tako dobra, da bo lahko eksportirala v prihodnjem gospodarskem letu okoli 100.000 vagonov žita.

Letina v južni Rusiji. Iz Kijeva poročajo, da je letošnja letina v Rusiji zelo dobra. Računajo na 280 milij. met. centov žita.

Razgled po svetu.

Trupla članov carske rodbine. Iz Omska se poročajo podrobnosti o bodocih kazenskih razpravah proti 163 udeležencem na umoru carjeve družine. Komisiji katero je svojčas odposlala omskovska vlada na poprišče, se je posrečilo najti trupla velikega kneza Sergija, velike kneginje Elizabete in drugih članov družine Romanov. Umorjeni so bili v Permu, blizu ondi, kjer so bili usmrčeni, pokopani v skupnem grobu. Trupla, ki jih je bilo po večini mogoče spoznati, so odpravili v Omsk. Nikakor pa ni bilo mogoče najti trupel carja Nikolaja in

njegove soproge. Preiskava je dognala, da sta bili trupli carske dvojice takoj ob pričetku pokolja razsekani in na grmadi sežgani. Za carsko dvojico je bil umorjen prestolonaslednik, ki je moral gledati umor svojih starišev. Odkritje groba, v katerem so se nahajala trupla carjeve družine, je pripisovati čudnemu naključju. Pes ene izmed carjevih hčerk, ki je ostal pri nekem kmetu v bližini, je vsak dan tekal na prostor, kjer so ležala trupla umorjenih. Ker se je to ponavljalo, so mu sledili in na ta način je bilo mogoče najti skupni grob, čigar sledove so skušali morilci skrbno izbrisati. Trupla so bila popolnoma oropana. Poročilo preiskovalne komisije o umoru ruske carjeve družine bo prevedeno v več jezikov in izročeno evropski javnosti kot dokaz za krivdo boljševikov na tem grozodejstvu. Poročilo bo objavljeno o početku kazenske razprave z drugimi spisi vred.

Koroški Slovenci,

delujmo resno in smoteno na to, da pri ljudskem glasovanju ne izgubimo niti enega glasu! Bodimo vsak na svojem mestu, delajmo vsak po svojih močeh!

Lastnik in izdajatelj: **Gregor Einspeler**, prošt v Tinjah.
Ogovorni urednik: **Omar Mihalek**.
Tisk tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

MALA NAZNANILA.

Kupi se parna žaga. Ponudbe poslati na družbo „Impex“ v Ljubljani.

Radi družinskih razmer prodam svoje posestvo, sicer ne veliko, a v jako dobrem stanu. Andrej Grašič, Priblavas pri Sinčvasi, Koroško.

INSERATI.

Vzgojišče (Internat) za deklice.

Da ustrezajo pomnoženi potrebi, so šolske sestre v „Narodni šoli“ v Št. Rupertu pri Velikovecu razširile svoj dekliški Internat. Sprejmejo se deklice, ki hočejo obiskovati gimnazijo, učiteljske ali meščansko šolo v Velikovecu, ljudskošolske učenke, ki hočejo obiskovati javno petrazredno dekliško šolo v „Narodni šoli“, in večje šoli odrasle deklice, ki želijo obiskovati gospodinjsko šolo v „Narodni šoli“. Na vseh zgoraj navedenih šolah se začne šolsko leto dne 1. oktobra, na gospodinjski šoli pa dne 1. novembra t. l. — Na svoji pristavi sprejmejo šolske sestre tudi nekaj dečkov v oskrbo, ki hočejo obiskovati šole v Velikovecu.

Nadaljna pojasnila dajejo

šolske sestre

v „Narodni šoli“ v Št. Rupertu pri Velikovecu.

Vabilo na

OBČNI ZBOR

Hranilnice in posojilnice v Šmihelu nad Pliberkom, registrovana zadr. z neom. poroštvom dne 11. septembra 1919, ki se vrši v prostorih posojilnične hiše ob 10. uri predpoldne v Šmihelu.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Potrditev računskega sklepa za l. 1918.
3. Volitev načelstva in rač. pregledovalcev.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Slučajnosti.

Ako bi o določeni uri ne bilo zastopano zadostno število zadrušnikov se vrši zborovanje pol ure pozneje, glasom § 35 zadržnih pravil.

ODBOR.

Vabilo na

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Črni, r. zadr. z n. zav.

ki se vrši v nedeljo dne 21. septembra 1919 ob 12. uri opoldne v posojilničnih prostorih.

DNEVNI RED:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelstva in računskih pregledovalcev.
3. Odobritev računskega zaključka.
4. Volitev novega odbora.
5. Slučajnosti.

Odbor.

Rezan in okrogel les

tramove, drva, oglje kupuje vsako množino

„DRAVA“

lesna trgovska in industrijska družba z o. z. v Mariboru.

VABILO na

29. redni občni zbor

HRANILNICE in POSOJILNICE v Sinčvasi r. z. z n. zv., ki se vrši v sredo dne 10. sept. 1919 ob devetih v posojilničnih prostorih v Sinčvasi. Dnevni red:

1. Branje zapisnika o zadnjem občnem zboru;
2. Potrjenje rač. zaključka za l. 1918;
3. Volitev načelstva in rač. pregledovalcev za 3 leta;
4. Poročilo o izvršeni reviziji;
5. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

ODBOR.

Mladi in stari radi berejo list Mlada Jugoslavija.

Izdaja ga okrajni šolski komisariat v Velikovecu, in nadomešča v naših šolah čitanko. Po svoji zanimivi vsebini, kakor: domače dogodbe in pravljice, narodne koroške in druge lepe pesmi, zgodovinske in zemljepisne črtice i. dr., se je list povsodi takoj udomačil in prikupil. Vsaka izdaja tega lista se je takoj razprodala. Odslej se tiska list v večji nakladi in bo posebno VIII. številka, ki izide v kratkem, nudila mnogo zabavnega čitva, ki ga bodo z enakim užitek tudi čitali odrasli. — Cena izvodu 40 vin. (50 vin. po pošti), celoletna naročnina 6 K

Naročila na okr. šolski komisariat v Velikovecu.

Odprl sem

hotel „BEOGRAD“

(dosedaj (Sandwirt) v Slovenjgradcu

kjer se nahaja gostilna, kavarna, mesarija, prenočišča, kegljišče, krasen vrt in se dobe vzniki na vse strani. Točil bom vedno najboljša vina in pivo ter kavo. Vsak čas se bodo dobila mrzla in topla jedila. Imel bom na zalogi vina vseh vrst v sodih in steklenicah ter sadjavec na drobno in debelo za razpošiljanje od 56 l naprej. Za obilen obisk in naročila se priporoča

Andrej OSET hotel Beograd Slovenjgradec

Naznanjam, da imam od sedaj naprej

APNO

na prodaj. Blago je prvo: vrstno, cene po dogovoru:

Ponudbe naj se pošiljajo:

Jožef VARUM, p. d. Friedl v Zgornjih Borovljah, p. Ledenice, Koroško.

Kmetje ki hočejo

ovčje volno

drago prodati, naj pošljejo ponudbe na

J. Oswald, Velikovec
kavarna „Sparl“

oziroma, naj se osebno tam zglasijo.